

Posudek na bakalářskou práci

školitelský posudek
 oponentský posudek

Jméno posuzovatele: Pavel Linhart

Datum: 4. 9. 2011

Autor: Zuzana Šebelíková

Název práce: Vlastnosti zpěvu ovlivňující reprodukční úspěšnost samců u pěvců

x Práce je literární rešerší ve smyslu zveřejněných požadavků (pravidel).

Práce obsahuje navíc i vlastní výsledky.

Cíle práce (předmět rešerše, pracovní hypotéza...)

Sestavit přehled o parametrech zpěvu, které ovlivňují samice při výběru partnera jak z obecného hlediska, tak ve speciálním případě rákosníka velkého.

Struktura (členění) práce:

Práce je vhodně strukturovaná a respektuje stanovená pravidla pro bakalářské práce na PFF UK.

Jsou použité literární zdroje dostatečné a jsou v práci správně citovány?

Použití(a) autor(ka) v rešerši relevantní údaje z literárních zdrojů?

Práce obecně vychází z relevantních a aktuálních zdrojů. Reference jsou obecně správně interpretovány i citovány. Přesto se najdou příklady, kdy tomu tak není (nepřesná interpretace obsahu článku, citovaná práce se nezabývá problémem, ke kterému je citována). Autorka by také měla být důslednější a používat jednotný formát citací a uvádět veškerou citovanou literaturu v seznamu referencí. (viz Otázky a připomínky).

Pokud práce obsahuje (nadstandardně) i vlastní výsledky, jsou tyto výsledky adekvátním způsobem získány, zhodnoceny a diskutovány?

Práce neobsahuje vlastní výsledky.

Formální úroveň práce (obrazová dokumentace, grafika, text, jazyková úroveň):

Práce je psaná většinou srozumitelně a jasně. V práci se najdou překlepy a chyby, ale v množství, které nepřekáží (některé jsou docela humorné: sexy sylabus, nadpřirozené schopnosti samců). Text je doplněn vhodně vybranými převzatými obrázky a grafy (pozor jen, aby byly veškeré zkratky na obrázku popsane v popisku). Formálně je tedy práce v pořádku. (Viz Otázky a připomínky).

Splnění cílů práce a celkové hodnocení:

Práce podává aktuální a ucelený přehled o parametrech zpěvu, které ovlivňují samice při výběru partnera jak z obecného hlediska, tak ve speciálním případě rákosníka velkého. Cíle práce tak byly nepochybně splněny. Autorka také vnaší do textu vlastní kritické hodnocení problematiky. Práce bohužel rovněž obsahuje větší množství menších chyb především v citacích a interpretaci výsledků citovaných studií. V závěru práce bych očekával kritické shrnutí výsledků studií, které se

problematikou zpěvu a samicích preferencí zabývaly konkrétně u rákosníka velkého. Takových studií bylo již publikováno relativně velké množství a umožňují generalizovat některá zjištění. Celkově práci doporučuji k obhájbě a přeji autorce mnoho úspěchů v dalších práci.

Otázky a připomínky oponenta:

Moje otázky souvisí hlavně s dalším směřováním výzkumu. Rákosníci včetně rákosníka velkého jsou hojně studované druhy. To má jistě výhody v tom, že výsledky výzkumu lze zařadit do výsledků celé řady dalších prací. Na druhé straně, cíle musí být dobře stanoveny, aby nedocházelo jen k opakování předešlých výsledků. Překvapuji mě proto cíle budoucí diplomové práce (i když si uvědomuji, že jsou jen hrubě načrtnuté).

- 1) Analýza zpěvů v souvislosti s věkem, polygynií i EPP už byla u rákosníka velkého provedena. To samé se týká variability zpěvu před a po párování a meziročního srovnání zpěvů. Co si autorka slíbuje od opakování těchto pozorování? V čem budou jiné? V čem posunou problematiku dále? Osobně se domnívám, že existuje dost materiálu založeného na pozorování a další pochopení situace bude vyžadovat experimentální studie.
- 2) Zdá se, že poměrně menší pozornost než preferenci samic byla u rákosníků věnována kompetici mezi samci a funkcí zpěvu v ní. Je to zarážející, když celá řada studií považuje teritorium za hlavní prvek samicího výběru... Plánujete se podívat na situaci i z pohledu kompetice mezi samci (např. jestli jsou zpěvy polygynních samců, kteří mají větší nebo kvalitnější teritoria, efektivnější v odstrašení soupeřů)?

Dále následují konkrétní výhrady a poznámky k textu. Autorka se k nim nemusí vyjadřovat, pokud nebude mít pocit, že jsem jí někde hrubě poškodil (netřeba předčítat, jen k nahlédnutí autorce i hodnotitelům).

Citace

- 7/4/2 - citací Grafen 1990 měla autorka patrně namysli obecnější práci Grafena z téhož roku
 9/1/14 proč je citován Rehsteiner? repertoire size se měřil už před tím, navíc Rehsteiner et al se nezabývají velikostí repertoáru
 9/1/15 Greig-Smith se nezabýval komplexitou a energetickou náročností zpěvu; obě citace (tato a předchozí) by se daly slouknout obecnějším review – např. Gil a Gahr 2002
 15/3/8 – Goller a Suthers 1996 – jen produkce zpěvu, ani následné citování Goller a Suthers v souvislosti s trylky není vhodné
 17/2/předposlední řádek - Goller a Suthers 1997 nejsou v referencích
 20/popisek obr.10 – citace má být Illes a kol. 2006
 21/1/... citace Petrusková 2010 má být Petrusková et al. 2010
 23/2/14 – nemyslím si, že Molier 1991 je dobře zvolená citace; zpěv v letu a ze sedu není vůbec rozlišován, sleduje se celkový song output.
 24/2/2-3 – chybí citace k pipulce (je to konkrétní informace, která by chtěla citaci, nebo neuvádět)
 24/...Důležitá dodržovat české nebo latinské citování „a kol.“ nebo „et al.“
 26/2/2 – Kipper et al 2009 není v referencích
 28/2/10 – Buchanan a Catchpole 2000b nejsou v seznamu literatury
 28/2/12 – skutečně má autorka k dispozici nepublikovaná data od Nicholson et al.? Formát citací je v čestné tedy „unpublished data“ tu nemají co dělat
 29/3/3 – Greig-Smith 1982 – článek se nezabývá korelací zpěvů a kmením; sjednotit a rozlišit termíny jako rychlost zpěvu, rychlost fráze, atd.; rychlost předvedení typu zpěvu mi u této práce asociovala spíš se sylabí rate než song rate
 34/2/4 – unpublished data od Hasselquist a Bensch? zpívání dlouhých strof je energeticky náročné?
 36/2/první věta závěru – zajímala by mě citace...
 36/... Buchanan a Catchpole 1999 a 2000 jsou ty samé práce!

Interference

- 7/3-4/... - tyto dva odstavce nepředstavují dvě odlišné hypotézy, ale naopak spolu úzce souvisí; samice nepoznají dobré geny jen tak sami od sebe, ale většinou prostřednictvím signálů (indexy nebo

handicapů)

11/1/.. přinejmenším dvě studie McGregor et al 1981 a Gil a Slater 200 použili jako měřítko samičích preferencí rychlost párování; je otázka jak dobře toto měřítko vystihuje samičí preference, protože sýkory koňadry preferují bohatší zpěv v laboratoři Baker et al. 1986; závěrečná věta by tedy měla být opatrnější, protože výsledek je zřejmě dost ovlivněn metodami, které použijeme

18/1/Ze zpěvu osmi samců... rychle opakovaly elementy, ze kterých se trylek skládal, nikoliv frekvence

19/2/.. celý odstavec o samcích do práce nepatří; Trylky u střížilka – nevím, jestli se u tohoto druhu ví, jak trylky tvoří – Illes et al. to nezkoumali; opravdu mají střížilky s hlasitostí 5 – 10dB?

24/3/poslední řádek - ..., což předchozí potvrzené hypotézy částečně zamítá... Naopak, potvrzuje hypotézu, že repertoár se zvyšuje s věkem (samozřejmě jen u druhů u nichž není učení omezeno na první sezónu). Negativní výsledek se týká jen syllable rate...

35/2/.. vs 35/3/.. – mají polygynní samci krátké a jednoduché zpěvy nebo dlouhé a komplexní? tyto dva odstavce si odporují

Poznámky k obsahu, návaznosti a srozumitelnosti textu

6/3/.. - cíl 1 a 2 si jsou nápadně podobné; v obou případech je cílem uvést souvislosti mezi zpěvem a samičím výběrem (v druhém případě spolu s vlivem ostatních parametrů); chtělo by to definovat cíle jasněji

8/3/7 a délce – nedokončená věta

8/4/5 jaký je rozdíl mezi elementy a notami?

9/1/.. a dále v textu – komplexita zpěvu – zdá se, že autorka má často namysli velikost repertoáru, i když komplexitu definuje v úvodu i znaky, jako je délka zpěvů, apod.

11 – rychlost zpěvu; nevím, jestli song rate je vhodné překládat jako rychlost zpěvu... plete se dále s rychlostí trylku, rychlost zpěvu/rychlost předvedení zpěvu – při diskutování Gil et al 2000; nenapadá mě ale nic chytřejšího, než rychlost zpěvu :

12/2/ - samci, kteří zpívají častěji mají větší song rate a tedy patří do dalšího odstavce

16/1/1 – věta: „Pohyby ptačího zobáku...“ nedává smysl

18 – „sexy syllabus“ v popisku obr. 8; „nadmírožené samčí znaky“ 18/2/6

17/1/9 – „Vokální produkce...“ = nešťastná věta – lépe třeba: ostatní parametry zpěvu byly srovnatelné

25/1/4/ - „Svazkem se starším samcem...“ patří někam do úvodu k této sekci.

25/obr12 – nejsou vysvětlené anglické zkratky v obrázku;

26/2/2 – místo citací o korelacích samičích vokálních charakteristik a parametrů samců nebo navíc k nim by to chtělo práce, které se zabývaly tím, jestli samice preferují nějaké projevy, které fyzické vlastnosti samců preferují...

29/2/7 – „pozitivně koreluje s váhou mláďat zisky“ = překlep

36//3/první věta – práce se věnuje jen intersexuálnímu výběru

Návrh hodnocení školitele nebo oponenta (známka nebude součástí zveřejněných informací)

výborně velmi dobře dobře nevyhově(a)

Podpis školitele/opponenta:

Janek Křiváček

Instrukce pro vyplnění:

- Prosíme oponenty i školitele o co nejstručnější a nejvýstižnější komentáře k jednotlivým bodům (dodržíte zhruba rozsah), tučně vyznačené rubriky jsou povinnou součástí posudku.
- Při posuzování je nutno zohlednit požadavky stanovené pro vypracování bakalářských prací – viz <http://www.natur.cuni.cz/biologie/studium/bakalarske-obhajoby>
- Posudek se odevzdává (zasílá) v elektronické podobě na lukrat@email.cz (pro účely zveřejnění na internetu), a dále podepsaný v 1 výtisku (jako součást protokolu o obhajobě) na adresu Lukáš Kratochvíl, katedra ekologie PŘF UK, Viničná 7, Praha 2.